

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14615/2022
21.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Владимир Путник, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде – Привредни суд у Београду, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 79/22 од 26.05.2022. године у седници одржаној дана 21.12.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 79/22 од 26.05.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гжрр 79/22 од 26.05.2022. године и пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту Прр1 31/21 од 29.03.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту Прр1 31/21 од 29.03.2022. године, првим ставом изреке, обавезана је тужена да на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року тужиоцу исплати износ од 1.355.426,12 динара са законском затзеном каматом од 01.09.2021. године до исплате. Другим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 70.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гжрр 79/22 од 26.05.2022. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту Прр1 31/21 од 29.03.2022. године у првом ставу изреке. Другим ставом изреке преиначена је првостепена пресуда у другом ставу изреке тако што је обавезана тужена да на име парничних трошкова тужиоцу исплати износ од 52.500,00 динара. Трећим ставом изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је због погрешне примене материјалног права благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП.

По оцени Врховног суда, наводи тужене којима се оспорава висина штете оправдавају одлучивање о изјављеној ревизији ради уједначавања судске праксе са становишта правног схватања Врховног касационог суда заузетог на седници Грађанског одељења одржаној дана 02.04.2013. године која се односи на спровођење извршења на основу извршне исправе донете применом неуставног прописа (образложење верификовано дана 18.04.2013. године). Примена означеног правног схватања у овом случају могућа је по аналогији, јер је стечај по својој правној природи институт колективног намирења поверилаца генералним извршењем на имовини стечајног дужника.

Из тог разлога, применом члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама) одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у Друштвеном предузећу Српска фабрика шећера „Димитрије Туцовић 1898“, која је била привредни субјект са 100% друштвеног капитала и над којим је решењем Трговинског суда у Београду Ст. 75/07 од 26.09.2007. године отворен стечајни поступак, који још увек није окончан. Тужиочево потраживање у виду неисплаћених зарада на дан 19.02.2008. године износило је 1.355.426,12 динара и признато је закључком донетим у стечајном поступку. Продатом покретном имовином стечајног дужника намирена су потраживања поверилаца закључно са трећим исплатним редом, а према извештају стечајног управника, за намирење потраживања четвртог исплатног реда, какво је тужиочево, потребно је продати непокретну имовину, који процес је отежан због нерешених имовинскоправних односа или треба продати стечајног дужника, за шта није био заинтересованих лица. Решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст. 1117/20 од 26.01.2021. године усвојен је приговор тужиоца у својству предлагача и утврђено да му је у поступку Привредног суда у Београду Ст. 112/10 повређено право на суђење у разумном року, уз налог стечајном судији да у року од четири месеца предузме неопходне мере и радње потребне да би се приступило окончању наведеног поступка.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно закључили да је на основу члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року тужена пасивно легитимисана и објективно одговорна за накнаду имовинске штете проузроковане тужиоцу повредом права на суђење у разумном року, што је сагласно пракси Европског суда за људска права и Уставног суда Републике Србије, коју прихватају и редовни судови. Штета коју трпе стечајни повериоци у истој или сличној чињенично правној ситуацији последица је потпуног или делимичног неизвршења правоснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених

потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизвршена у односу на послодавца, као стечајног дужника са већинским државним или друштвеним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Из наведеног разлога нижестепени судови нису били дужни да утврђују узрочно последичну везу између ненаплаћеног потраживања тужиоца у стечајном поступку и повреде права на суђење у разумном року.

Међутим, како тужиочево потраживање признато у стечајном поступку представља главни дуг заједно са приписаном законском затезном каматом, нижестепене одлуке су применом члана 414. став 1. ЗПП морале бити укинуте.

У време доношења закључка стечајног судије примењивала се одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“ број 9/01), којом је било прописано да се обрачун затезне камате врши применом конформне методе. Одлуком Уставног суда Уз 82/09 од 12.07.2012. године („Службени гласник РС“ број 73 од 27.07.2012. године) утврђено је да означена одредба у делу који гласи: „применом конформне методе“ није у сагласности са Уставом. Према одредби члана 60. став 3. Закона о Уставном суду извршење правоснажних појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати, не може се ни дозволити ни спровести, а ако је извршење започето, обуставиће се. Уставни суд није одредио начин отклањања последица насталих применом неуставне одредбе о начину обрачуна затезне камате.

Имајући у виду наведене законске прописе, као и извештај стечајног управника из кога следи да ће се утврђено потраживање кориговати према Одлуци Уставног суда од 12.07.2012. године, о чему нижестепени судови нису водили рачуна занемарујући одредбе о законској затезној камати које су императивне природе, потребно је по службеној дужности затражити извештај о висини тужиочевог признатог потраживања коригованог у складу са наведеном одлуком Уставног суда, обрачуном законске затезне камате применом простог процентног рачуна, а затим ће првостепени суд правом применом материјалног права одлучити о основаности тужбеног захтева.

На основу изложеног, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић